

SKANDINAVISZTIKA SZAKIRÁNY
A SZAKDOLGOZATTAL ÉS A ZÁRÓVIZSGÁVAL KAPCSOLATOS KÖVETELMÉNYEK
ÉS TUDNIVALÓK
A SZAKOT GONDOZZA: Germanisztikai Intézet

Tartalom:

1. AZ ALAPSZAKOS SZAKDOLGOZAT
 - 1.1. Formai követelmények
 - 1.2. Tartalmi követelmények
 - 1.3. A szakdolgozat elkészítésének menete
 - 1.3.1. Témavezető- és témaválasztás, téma- és címbejelentés
 - 1.3.2. A kötelező konzultációkhoz kapcsolódó határidők és feladatok
2. AZ ALAPSZAKOS ZÁRÓVIZSGA
 - 2.1. A záróvizsga részei és értékelése
 - 2.2. A záróvizsga – témakörök és tételsorok
 - 2.3. Javasolt művek és szakirodalom
3. TUDNIVALÓK A SKANDINAVISZTIKA DISZCIPLINÁRIS MINOR SZAK ZÁRÁSÁHOZ
4. HASZNOS INFORMÁCIÓK A NETEN

1. AZ ALAPSZAKOS SZAKDOLGOZAT

1.1. Formai követelmények:

- az alapszakos szakdolgozatot számítógéppel kell elkészíteni és 2 papír példányban (egyet bekötve és egyet fűzve) kell benyújtani;
- a külső borítón fel kell tüntetni: az „alapszakos szakdolgozat” megjelölést, a hallgató nevét, szakját és a szakirányt, valamint a szakdolgozat elkészítésének évét;
- a belső borítón fel kell tüntetni: az „alapszakos szakdolgozat” megjelölést, a dolgozat címét magyarul, az idegen nyelven írt dolgozat címét idegen nyelven is, valamint a készítés évét, a bal alsó sarokban a témavezető nevét és beosztását, a jobb alsó sarokban a hallgató nevét, szakját és a szakirányt, valamint a szakdolgozat elkészítésének évét;
- az alapszakos szakdolgozathoz csatolni kell egy nyilatkozatot arról, hogy a munka a hallgató saját szellemi terméke;
- a munka terjedelme legalább 40 ezer „n” törzsszöveg (címlap, tartalomjegyzék, mellékletek és a bibliográfia nélkül);
- formátuma: margóbeállítások: bal 3 cm, jobb 2 cm, fent 2,5 cm, lent 2,5 cm; a betűméret: a főszövegben 12 pontos, a lábjegyzetekenél 10 pontos Times New Roman, a sortávolság: a főszövegben 1,5, a lábjegyzetekenél 1; bekezdés: mindenütt sorkizárt. Az új bekezdést be kell húzni 1,5 cm-rel.

1.2. Tartalmi követelmények:

- Az alapszakos szakdolgozatnak tartalmaznia kell a következő elemeket: tartalomjegyzék, elméleti bevezető, legalább 3 fő fejezet, irodalmi és szakirodalmi idézetek, szakirodalmi hivatkozások, összegzés, irodalomjegyzék és – amennyiben szükséges – mellékletek (pld. szövegek átiratai, ábrák, képek, térképek, speciális szójegyzék stb.)
- A hallgató szakdolgozata témáját a szakmai törzsmodulok (nyelvészeti ismeretek, irodalmi ismeretek, kultúra- és médiatudományi ismeretek) egyikéből választja. Az irodalmi ismeretek, a nyelvészeti ismeretek, valamint a kultúra- és médiatudományi ismeretek tárgykörében írott alapszakos szakdolgozat olyan írásbeli munka, amelynek témája egy rövidebb műalkotás (pl. irodalmi szöveg, film stb.), illetve egyéb — a fogalom legtágabb értelmében vett — szöveg elemzése, vagy egy nyelvi jelenség (korpusz vagy felmérés alapú) – vizsgálata.

1.3. A szakdolgozat elkészítésének menete:

1.3.1. Témavezető- és témaválasztás, téma- és címbejelentés

- A hallgató a Skandináv Nyelvek és Irodalmak Tanszékének állandó alkalmazásban álló oktatói közül választ témavezetőt. A hallgató megírhatja szakdolgozatát a választott témavezető munkanyelvétől eltérő skandináv nyelven is, ebben az esetben azonban témavezetőjével egyetértésben egy másik oktatót kell felkérnie nyelvi konzultációra és bírálatra.
- Javasoljuk, hogy a hallgató már a képzés 4. félévében (ez általában a 2. tanév tavaszi szemeszterére esik) konzultáljon tanáraival, hogy segítségükkel kiválaszthassa szakdolgozatának témáját és témavezetőjét. Ezt követően legkésőbb június 15-ig adja le kitöltve témavezetőjének a Germanisztikai Intézet <https://sites.google.com/site/eltegermanisztika/documents> oldaláról letölthető (informális) „BA szakdolgozati témabejelentő lap”-ot.
- Amennyiben a téma és témavezető kiválasztása sikeres, és az adott oktató vállalja a témavezetést, a végleges címet a következő szemeszter elején, legkésőbb szeptember 20-ig kell jóváhagyatni és aláíratni a témavezetővel az ELTE BTK <https://www.btk.elte.hu/th/urlapok> oldaláról letölthető „BA szakdolgozati címbejelentő lap”-on.
- A hallgató a jóváhagyott szakdolgozati címet az adott év október 15-ig köteles bejelenteni a Tanulmányi Hivatalban. Témaváltozás esetén a címváltozást a hallgató az adott év december 15-ig köteles bejelenteni a Tanulmányi Hivatalban.
- A szakdolgozat leadásának határideje az október 15-i címbejelentést követő év április 15-e.

1.3.2. A kötelező konzultációkhoz kapcsolódó határidők és feladatok

- A hallgató a szakdolgozat készítésének időszakában köteles minimum 3 alkalommal felkeresni témavezetőjét konzultáció céljából. A megvalósult konzultációkat a témavezető a Germanisztikai Intézet <https://sites.google.com/site/eltegermanisztika/documents> oldaláról letölthető „BA

szakdolgozati konzultációs lap"-on aláírásával igazolja. A konzultációs lapot a hallgató köteles a dolgozat leadásakor mellékelni.

- A skandinavisztika szakirányon a kötelező konzultációs alkalmakat a szakdolgozat sikeres megírásának elősegítése érdekében határidőhöz kötjük. A témavezetők csak akkor tudnak felelős szakmai munkát végezni, érdemi segítséget nyújtani, ha a hallgatók betartják a határidőket, és ezek leteltéig teljesítik a kijelölt feladatokat
- **Első konzultáció** legkésőbb **december 1-ig**: a hallgató összeállítja szakdolgozata munkabibliográfiáját, azaz a felhasználandó forrásművek és szakirodalmi művek listáját és megbeszéli azt témavezetőjével.
- **Második konzultáció** legkésőbb **február 15-ig**: a hallgató erre az időpontra elkészíti szakdolgozata tartalomjegyzékét, részletes tematikáját és bemutatja témavezetőjének.
- **Harmadik konzultáció** legkésőbb **március 15-ig**: a hallgató erre az időpontra elkészíti szakdolgozatát, amelyet eljuttat témavezetőjéhez, aki – ha szükséges, a nyelvhasználatot elbíráló témavezető kolléga segítségével – véleményezi azt. A témavezető egyúttal arról is tájékoztatja a hallgatót, hogy megítélése szerint benyújtható lesz-e a dolgozat az **április 15-i végső leadási határidőig**. Az ezt követő időszak arra szolgál, hogy a hallgató elvégezze a témavezető(k) által javasolt kisebb változtatásokat és dolgozatának végső nyelvi ellenőrzését.
- Szakdolgozat elkészítése **keresztfélévben**: a kari szabályozás a szakdolgozat leadását és a záróvizsgára való jelentkezést **az őszi szemeszterben** is lehetővé teszi, ebben az esetben a fenti tanszéki határidők az ellentétes szemeszter adott hónapjaira vonatkoztatandók. Az első konzultáció határideje **június 15**. A második konzultáció határideje **szeptember 15**. A harmadik konzultáció határideje **október 15**. **A szakdolgozat leadásának határideje november 15**.

2. AZ ALAPSZAKOS ZÁRÓVIZSGA

2.1. A záróvizsga részei és értékelése:

- A záróvizsga egy írásbeli nyelvi tesztből és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli és a szóbeli vizsgarész más-más napokon kerül meghirdetésre. A szóbeli vizsgarészben a jelöltek összesen három kérdést fejtenek ki önállóan – egyet-egyet a 2.2 pont alatt olvasható három témakör tételsorából. Az irodalomtudományi és a nyelvtudományi kérdésre alapnyelvükön (dán, norvég vagy svéd) felelnek a vizsgázók, a kultúratudományi / közös skandinavisztikai kérdésre magyar nyelven. A szóbeli vizsgarész további – fakultatív – eleme a vizsgázó szakdolgozatához kapcsolódó kérdések megvitatása magyar nyelven. Az egyes kérdések kifejtésére legfeljebb tíz perc áll a jelöltek rendelkezésére, a feleletekhez segédeszköz nem használható.
- Záróvizsga értékelése: a vizsgabizottság a vizsgázó nyelvtudását az írásbeli feladatsor és a szóbeli feleletek alapján értékeli, az idegen nyelvű vizsgaelemek értékelésénél a tartalmi szempontok mellett a nyelvi felkészültség is alapvető követelmény. Ha a záróvizsga valamely részének minősítése nyelvi vagy tartalmi okokból elégtelen, az egész vizsga sikertelen és csak a következő vizsgaidőszakban ismételhető meg.

- Az oklevél minősítése: a BA-oklevél minősítését az alapvizsga, a szakdolgozat és a záróvizsga eredményének átlaga adja.

2.2 Záróvizsga – témakörök, tételsorok:

I. Kultúratudományi/közös skandinavisztikai témakörök (minden vizsgázó számára, magyar nyelven):

- Skandináv uniók
- Skandináv-európai történelmi kapcsolatok
- Skandinávia geológiai meghatározottsága és természeti viszonyai
- Skandináv jellegzetességek a képzőművészetben
- A romantika hasonló és eltérő jegyei a dán, a norvég és a svéd irodalomban
- A modernizmus költészete Skandináviában
- Az óészaki irodalom fogalma és műfajai
- A norvég nyelvi kérdés
- A köz-skandináv nyelvállapot
- A proto-skandináv nyelvállapot

II. Irodalomtudományi témakörök (a hallgatók anyanyelve szerint, idegen nyelven):

DÁN

- A 20. század első felének szellemi áramlatai és hatásuk a dán költészetre
- A két világháború utáni életszemléletvita és megjelenése az irodalomban
- A "Modern áttörés" a dán irodalomban
- Mítoszok és maszkok a dán irodalomban
- Művészetfelfogás és a művész szerepe az 1800 és 1870 közötti dán irodalomban

NORVÉG

- A felvilágosodás eszméi a Norvég Társaság költői gyakorlatában
- H. Wergeland és J.S.C. Welhaven szerepe a a norvég romantika kialakulásában
- A "kultúrvita" hozzájárulása az 1840-es években zajló norvég nemzetépítéshez
- A "Modern áttörés" mozgalma és hatása a 1870-80-as évek norvég prózájára
- Az újrealizmus jellemzése a korszak regényei alapján

SVÉD

- Társadalom- és civilizációkritika a svéd irodalomban
- A svéd romantika és későbbi irodalmi hatása
- A kultúra, művészet és művész problematikája a svéd irodalomban
- A modern regény kialakulása a svéd irodalomban
- A svéd költészet a felvilágosodástól a XX. századig

III. Nyelvtudományi témakörök (a hallgatók anyanyelve szerint, idegen nyelven):

DÁN

- Szóosztályok a dánban
- Szórend a dánban
- Igeidők a dánban
- A mássalhangzók fokváltakozása a dánban
- A szupraszegmentálisok fonológiája a dánban

NORVÉG

- A norvég modális segédigék funkciói
- A norvég igeidők használata
- Összetett mondatok a norvégban
- A szenvedő szerkezet
- A "det" névmás használata és szintaktikai funkciója

SVÉD

- A svéd magánhangzók és mássalhangzók rendszere; koartikuláció; fonológiai szabályok; fonotaktikai szabályok
- A svéd nyelv szupraszegmentális jellemzői
- Az alaktan alapfogalmai; szóalkotás, toldalékolás módjai a svédben; produktivitás
- Mondattan; mondat szerkezet – frázis szerkezet; grammatikai funkciók a svédben
- Egyeztetés és szórend; szórendi elvek a svéd nyelvben

2.3. Javasolt művek és szakirodalom:

Nyelvészet, nyelvi ismeretek, nyelvgyakorlat

- Kenesei István (szerk.): A nyelv és a nyelvek. 3. átdolgozott kiadás. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1995.
- Crystal, David: A nyelv enciklopédiája. Jav., bőv. Kiad. Budapest: Osiris, 2003.
- Bostrup, Lise: Aktivt dansk. København: Akademisk Forlag, 2001. (dán)
- Allan, Robin – Holmes, Philip – Lundskaer-Nielsen, Tom: Danish. An Essential Grammar. London: Routledge, 2000. (dán)
- Golden, Anne – Mac Donald, Kirsti – Ryen, Else: Norsk som fremmedspråk. Oslo: Universitetsforlaget, 2014. (norvég)
- Faarlund, Jan Terje – Lie, Svein – Vannebo, Kjell Ivar: Norsk referansegrammatikk. Oslo: Universitetsforlaget, 1997. (norvég)
- Lie, Svein: Innføring i norsk syntaks. Oslo: Universitetsforlaget, 1984. (norvég)
- Andersson, Erik: Grammatik från grunden. Uppsala: Hallgren & Fallgren, 1993. (svéd)
- Elert, Claes-Christian: Allmän och svensk fonetik. Stockholm: Norstedts, 1991. (svéd)
- Holm, Britta – Nylund, Elizabeth (red.): Deskriptiv svensk grammatik. Stockholm: Språkförlaget Skriptor, 1979. (svéd)
- Josefsson, Gunlög: Svensk universitetsgrammatik för nybörjare. Lund: Studentlitteratur AB, 2009. (svéd)
- Jörgensen, Nils – Svensson, Jan: Nusvensk grammatik. Stockholm: Gleerups, 1986. (svéd)
- Kálmán László – Trón Viktor: Bevezetés a nyelvtudományba. Budapest: Tinta Könyvkiadó, 2007. (svéd)

- Grønnum, Nina: Fonetik og fonologi. Almen og dansk. Ny revideret udgave. København: Akademisk Forlag, 2001. p. 11.; 164-294. (dán)
- Strandskogen, Åse-Berit: Norsk fonetikk for utlendinger. Oslo: Universitetsforlaget, 1979. (norvég)
- Bergman, Gösta: Kortfattad svensk språkhistoria. Stockholm: Prisma, 1968.
- Wessén, Elias: De nordiska språken. 11. uppl. Stockholm: AWE/Geber, 1979.
- Bergman, Gösta: Kortfattad svensk språkhistoria. Stockholm: Prisma, 1970.
- Ács Péter – Baksy Péter: A központi skandináv nyelvek történetének vázlata a kezdetektől a reformációig. Budapest: ELTE Germanisztikai Intézet, 2010.
- Ács Péter – Baksy Péter: A központi skandináv nyelvek történetének vázlata a reformációtól a 20. századig. Budapest: ELTE. Germanisztikai Intézet, 2013.
- Golden, Anne – Mac Donald, Kirsti – Michalsen, Bjørg A. – Ryen, Else: Hva er vanskelig i grammatikken? Oslo: Universitetsforlaget, 1990.
- Wessén, Elias: De nordiska språken. Ny utg. Stockholm: Edsbruk ; Akademitryck, 1992.
- Bjørn, Merete – Hesseldahl, Hanne: Øvebog i dansk for udlændinge. København: Akademisk Forlag, 1996 (dán)
- Hansen, Erik: Dæmonernes port. Støttemateriale til undervisningen i nydansk. 4. udg. København: Hans Reitzel, 1997. (dán)
- Ellingsen, Elisabeth – Mac Donald, Kirsti: På vei. Oslo: Cappelens Forlag, 1999. (norvég)
- Ellingsen, Elisabeth – Mac Donald, Kirsti: Her på berget. Oslo: Cappelens Forlag, 2002. (norvég)
- Nyborg, Roger – Petterson, Nils-Owe – Holm, Britta (red.): Svenska utifrån. Stockholm: Svenska Institutet, 1994. (svéd)
- Langgaard, Birte: Gang i Snakketøjet. København: Kaleidoscope, 1998. (dán)
- Hansson, Kerstin – Wallin, Ulla: Övningskompendium i svenska 1-3. Lund: Kursverksamhetens Förlag, 1973-1979. (svéd)

Irodalomtudomány, irodalomtörténet, óészaki irodalom

- Jefferson, Ann – Robey, David (szerk.): Bevezetés a modern irodalomelméletbe. Budapest: Osiris, 2003., cop. 1995.
- Bókay Antal: Irodalomtudomány a modern és a posztmodern korban. Budapest: Osiris, 2001.
- Nyíró Lajos (szerk.): Irodalomtudomány: tanulmányok a XX. Századi irodalomtudomány irányzatairól. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1970.
- Bókay Antal – Erős Ferenc (szerk.): Pszichoanalízis és irodalomtudomány: szöveggyűjtemény. Budapest: Filum, 1998.
- Frandsen, Ernst – Johansen, Niels Kaas – Restrup, Ole (red.): Danske digtere i det 20. århundrede I-III. København: Gad, 1951. (dán)
- Brostrøm, Torben – Kistrup, Jens (et al.): Dansk Litteraturhistorie. 4 bd. Kobenhavn: Politiken, 1964-1966. (dán)
- Beyer, Harald – Beyer, Edvard: Norsk litteraturhistorie 1-8. Oslo: Cappelen, 1998. (norvég)

- Lönnroth, Lars – Delblanc, Sven – Göransson, Sverker: Den svenska litteraturen I-VII. Stockholm: Bonnier/Alba, 1987-1990. (vonatkozó részek). (svéd)
- Olsson, Bernt – Algulin, Ingemar: Litteraturens historia i Sverige. Stockholm: Norstedts Förlag, 1987. (vonatkozó részek) (svéd)
- Aarseth, Asbjørn: Romantikken som konstruksjon. Traditionskritiske studier i nordisk litteraturhistorie. Bergen: Universitetsforlaget, 1985.
- Brandes, Georg: Hovedstrømninger i det 19de Aarhundredes Litteratur. København: Gyldendal, 1872-1890.
- Ahlström, Gunnar: Det moderna genombrottet i Nordens litteratur. Stockholm: Rabén & Sjögren, 1973.
- Lien, Asmund: Modernismen i skandinavisk litteratur som historisk fenomen og teoretisk problem. [Trondheim] : Nordisk institutt ; AVH ; Universitetet i Trondheim, 1991.
- Aarnes, Sigurd Aa. (red): Laserne. Dansk-norsk felleslitteratur etter 1814. Oslo: Aschehoug, 1994. (dán és norvég)
- Aarnes, Sigurd Aa. (red): Prøveboringer i norsk litteratur. Øvre Ervik : Alvheim & Eide akademisk forlag, 1983. (dán és norvég)
- Merkl Hilda: Strid på det kopenhavnske fellesparnass i 1760-1780-åra. Litteraturkritikk som opplysning og veiledning i Det Norske Selskab. In: Uecker Heiko (udg.): Opplysning i Norden. Texte und Untersuchungen zur Germanistik und Skandinavistik. Bd. 40., Frankfurt/M.; Berlin ; Bern ; New York ; Paris ; Wien: Peter Lang, 1998. (dán és norvég)
- Bernáth István (szerk.): Észak-európai népek irodalma, Budapest: Tankönyvkiadó, 1970. p. 5-34.
- G. Beke Margit: Északi istenek: történetek az Eddából. Budapest: Móra, 1973.
- G. Beke Margit: Északi hősök: történetek az Eddából. Budapest: Móra, 1975.
- Dömötör Tekla: A germánok. In: Bodrogi Tibor (et al.): Mitológiai ábécé., Budapest: Gondolat, 1970. p. 200-218; 392.
- Germán-skandináv és kelta mitológia. In: Tokarev, Szergej Alekszandrovics (főszerk.): Mitológiai enciklopédia I. Budapest: Gondolat, 1988., p. 561-608.
- Bernáth István: Skandináv mitológia. 3. kiad. Budapest: Corvina, 2015.
- Voigt Vilmos: Óizlandi irodalom és kultúra. Budapest: ELTE Germanisztikai Intézet, 2016.

Skandinávia története, interskandináv kommunikáció, kulturális ismeretek

- Brøndsted, Johannes: A vikingek. Budapest: Corvina, 1983.
- Kan, A. Sz.: A skandináv országok története. Budapest: Kossuth, 1975.
- Nordstrom, Byron J.: Dictionary of Scandinavian History. Westport/London: Greenwood Press, 1986.
- Jones, Gwyn: History of the Vikings. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2001.
- Boje, Thomas P. – Olsson-Hort, Sven E. (eds.): Scandinavia in a New Europe. Oxford: Oxford University Press, 1993.
- Berend T. Iván – Ránki György: Európa gazdasága a 19. században (1780-1914). Budapest: Gondolat, 1987.
- Somme, Axel (ed.): The Geography of Norden. Oslo: J. W. Cappelens Forlag, 1960.
- Ács Péter: Az interskandináv kommunikáció fonológiai aspektusa. Budapest: ELTE, 1996.

- Ács Péter: A norvégiai nyelvújításról. In: Geecső T. (szerk.): Természetes nyelvek-mesterséges nyelvek. Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához XXIV. Budapest: Tinta, 2003.
- Barðdal, Jóhanna (et al.): Nordiska. Lund: Studentlitteratur, 1997.
- Hansen, Erik: Det nordiske sprogfalleskab. In: Masát András (szerk.): Papers in Scandinavian Studies 6., Budapest: HASS, 1994. p. 183-195.
- Himmelstrup, Per – Hegelund, Kate – Askgaard, Helle: Opdag Danmark – om Danmark og danskerne for, nu og i fremtiden. København ; Herning: Det Danske Kulturinstitut, 1992.
- Hastrup, Bjarne: Vores Danmark – dansk demokrati og velfard. København: Akademisk Forlag, 1994.
- Fact sheets on Sweden (serie). Swedish Institute.
- Samhällsguiden. Juva, 1997.

3. TUDNIVALÓK A SKANDINAVISZTIKA DISZCIPLINÁRIS MINOR SZAK ZÁRÁSÁHOZ

- A skandinavisztika diszciplináris minor szakon nem kell szakdolgozatot írniuk a hallgatóknak.
- A záróvizsga részei és a hozzájuk kapcsolódó követelmények megegyeznek a főszakos hallgatók számára előírtakkal.
- A minor szakos hallgatóknak a záróvizsga szóbeli részére csak az irodalomtudományi és a nyelvtudományi témakör kérdéseiből kell felkészülniük, választott alapnyelvükön (dán, norvég vagy svéd). A kultúratudományi / közös skandinavisztikai témakör tételeiből nem felelnek a szóbeli vizsgán.

4. HASZNOS INFORMÁCIÓK A NETEN

- Záróvizsga-követelmények az ELTE BTK honlapján: <https://www.btk.elte.hu/ba/zv-kovetelmenyek>
- Tanegységlisták az ELTE BTK honlapján: <https://www.btk.elte.hu/ba/alapszakok>
- A határidőket és egyéb tudnivalókat összefoglaló “Hasznos tudnivalók” naptára minden félévben folyamatos kiegészítés, frissítés alatt az ELTE BTK <https://www.btk.elte.hu/th> oldalon a “Hirdetmények” címszó alatt. A 2020. tavaszi félévi táblázat itt olvasható (2020. február 7-én letöltött változat):
https://btk.elte.hu/dstore/document/1645/Hasznos%20Tudnival%C3%B3k%202019_2020_f%C3%A9l%C3%A9v.pdf
- Nyomtatványok, űrlapok az ELTE BTK honlapján: <https://www.btk.elte.hu/content/nyomtatvanyok-urlapok.t.3581>
- Nyomtatványok, űrlapok az ELTE BTK Germanisztikai Intézetének honlapján: <https://sites.google.com/site/eltegermanisztika/documents>